

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 25.11.2024

Lahden kaupungin vuoden 2025 talousarvio sekä vuosien 2025-2027 taloussuunnitelma

5495/02.00.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky p. 050 383 6502

Laskentapäällikkö Kati Helin p. 044 716 1059

Controller Katja Markkola p. 050 383 6456

Päätös

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää:

1. hyväksyä vuoden 2025 talousarvioehdotukseen sisältyvän talousarviorakenteen,
2. hyväksyä talousarvion sitovuudet talousosassa esitetyn mukaisena,
3. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden nostaa vuoden 2025 aikana maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi lyhytaikaista luottoa siten, että luottoa on samanaikaisesti nostettuna enintään 250 milj. euroa,
4. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden myöntää vuoden 2025 aikana lyhyt- ja pitkäaikaista luottoa kaupungin määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille yhteensä enintään 100 milj. euroa. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista (lainan ennakoinen takaisinmaksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla) johtuvaa luoton myöntämistä,

5. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden hyväksyä vuoden 2025 aikana korko- ja valuuttariskeiltä suojautumistoimenpiteitä 200 milj. euron rajaan asti. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä olemassa olevien johdannaissopimusten muokkaustoimenpiteitä, siltä osin kuin muokkaustoimenpide ei kasvata johdannaissopimusten kohteena olevaa pääomaa,
6. edellyttää, että vuoden 2025 aikana mahdollisesti esitettävien talousarviomuutosten valmistelussa tutkitaan ensisijaisesti mahdollisuudet kattaa ylitykset kaupungin talousarvion sisältä vuosikatetta heikentämättä,
7. hyväksyä strategian mitattavan tavoitteen muutos muodosta "Lahti on hiilineutraali 2025" muotoon "Lahti on hiilineutraali",
8. hyväksyä Lahden kaupungin vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 05.11.2024

§ 391

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän tekemät muutokset talousarvioon 2025 ja taloussuunnitelmaan 2025–2027.

Kaupunginhallitus hyväksyi III varapuheenjohtaja Putulan tekemän muutosesityksen.

Kaupunginhallitus päätti tehdä kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto päättää:

1. hyväksyä vuoden 2025 talousarvioehdotukseen sisältyvän talousarviorakenteen,
2. hyväksyä talousarvion sitovuudet talousosassa esitetyn mukaisena,
3. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden nostaa vuoden 2025 aikana maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi lyhytaikaista luottoa siten, että luottoa on samanaikaisesti nostettuna enintään 250 milj. euroa,
4. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden myöntää vuoden 2025 aikana lyhyt- ja pitkäaikaista luottoa kaupungin määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille yhteensä enintään 100 milj. euroa. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista (lainan ennaikainen takaisinmaksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla) johtuvaa luoton myöntämistä,
5. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden hyväksyä vuoden 2025 aikana korko- ja valuuttariskeiltä suojautumistoimenpiteitä 200 milj. euron rajaan asti. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä olemassa olevien johdannaissopimusten muokkaustoimenpiteitä, siltä osin kuin muokkaustoimenpide ei kasvata johdannaissopimusten kohteena olevaa pääomaa,
6. edellyttää, että vuoden 2025 aikana mahdollisesti esitettävien talousarviomuutosten valmistelussa tutkitaan ensisijaisesti mahdollisuudet kattaa ylitykset kaupungin talousarvion sisältä vuosikatetta heikentämättä,
7. hyväksyä strategian mitattavan tavoitteen muutos muodosta "Lahti on hiilineutraali 2025" muotoon "Lahti on hiilineutraali",
8. hyväksyä Lahden kaupungin vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025—2027 taloussuunnitelman."

Lisäksi kaupunginhallitus päätti oikeuttaa talouspalvelut tekemään

teknisluonteisia korjauksia ja täydennyksiä valtuuston käsittelyyn menevään talousarviokirjaan.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä vuoden 2025 talousarvioehdotukseen sisältyvän talousarviorakenteen,
2. hyväksyä talousarvion sitovuudet talousosassa esitetyn mukaisena,
3. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden nostaa vuoden 2025 aikana maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi lyhytaikaista luottoa siten, että luottoa on samanaikaisesti nostettuna enintään 250 milj. euroa,
4. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden myöntää vuoden 2025 aikana lyhyt- ja pitkäaikaista luottoa kaupungin määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille yhteensä enintään 100 milj. euroa. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista (lainan ennaikainen takaisinmaksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla) johtuvaa luoton myöntämistä,
5. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden hyväksyä vuoden 2025 aikana korko- ja valuuttariskeiltä suojautumistoimenpiteitä 200 milj. euron rajaan asti. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä olemassa olevien johdannaissopimusten muokkaustoimenpiteitä, siltä osin kuin muokkaustoimenpide ei kasvata johdannaissopimusten kohteena olevaa pääomaa,
6. edellyttää, että vuoden aikana mahdollisesti esitettävien talousarviomuutosten valmistelussa tutkitaan ensisijaisesti mahdollisuudet kattaa ylitykset kaupungin talousarvion sisältä vuosikatetta heikentämättä

silloin, kun tämä on mahdollista aiheuttamatta kohtuutonta haittaa muille toiminnoille,

7. hyväksyä strategian mitattavan tavoitteen muutos muodosta "Lahti on hiilineutraali 2025" muotoon "Lahti on hiilineutraali",

8. hyväksyä Lahden kaupungin vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025—2027 taloussuunnitelman."

Lisäksi kaupunginhallitus päättää oikeuttaa talouspalvelut tekemään teknisluonteisia korjauksia ja täydennyksiä valtuuston käsittelyyn menevään talousarviokirjaan.

Käsittely

Merkittiin pöytäkirjaan, että käsiteltäessä kohtia Lahti-konserni (s. 7–8), Yhtiökohtaiset tavoitteet (s. 8–9) ja Elinvoiman palvelualue (s. 43–46) todettiin seuraavat esteellisyydet (HL 28.1 § 5 k): Kalle Aaltonen (Provincia Oy, Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy, Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy), Toni Putula (Ladec Oy), Maarit Tuomi (Lahti Aqua), Sanna Virta (Ladec Oy), Martti Talja (Provincia Oy, Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy, Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy), Sonja Falk (Provincia Oy, Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy, Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy), Rami Lehto (Lahden Talot Oy, Provincia Oy, Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy, Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy), Niko Kynnäräinen (LAB)

Käsittelyn yhteydessä esittelijä teki muutosesityksen (Kaupunginjohtajan muutosmoniste TA 2025, 5.11.2024, joka on pöytäkirjan erillisenä liitteenä). Kaupunginhallitus hyväksyi muutokset yksimielisesti.

Keskustelun kuluessa kaupunginhallituksen III varapuheenjohtaja Toni Putula teki seuraavan muutosehdotuksen kohtaan "Joukkoliikenne".

Määrärahamuutos (s. 65): Vähennetään määrärahaa 300 000 € vuodelta 2025, 500 000 € vuodelta 2026 ja 700 000 € vuodelta 2027 (toimintakatteen

alijäämän parannustavoite yht 1 500 000 €). Tekstilisäys (s. 66, oikea palsta, 8. kappale): "Katetta voi parantaa nostamalla tuloja tai tarkastamalla palvelutasoa sopimusten sallimissa muutosrajoissa. Käynnistetään selvitys, jonka tavoitteena on joukkoliikenteen taloudellisesti kestävä järjestämismallin käyttöönotto sekä vähemmän negatiivinen joukkoliikenteen toimintakate."

Kaupunginhallituksen varajäsen Maarit Tuomi kannatti muutosesitystä. Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava muutosesitys, jota ei voida hyväksyä yksimielisesti, vaan asiasta tulee äänestää. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen nimenhuutoäänestyksenä: Ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat III varapuheenjohtaja Putulan muutosesitystä äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Suoritettussa äänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Virta, Nieminen Erkki, Kaikkonen, Hildén) ja 6 EI-ääntä (Aaltonen, Rissanen, Ratia, Tuomi, Rantanen, Putula). Puheenjohtaja totesi Putulan muutosesityksen tulleen hyväksytyksi. Äänestyslista on päätöksen liitteenä.

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.11.2024

§ 381

Päätös

Kaupunginhallitus jätti asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä vuoden 2025 talousarvioehdotukseen sisältyvän talousarviorakenteen,
2. hyväksyä talousarvion sitovuudet talousosassa esitetyn mukaisena,
3. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden nostaa vuoden 2025 aikana maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi lyhytaikaista luottoa siten, että luottoa on samanaikaisesti nostettuna enintään 250 milj. euroa,
4. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden myöntää vuoden 2025 aikana lyhyt- ja pitkäaikaista luottoa kaupungin määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille yhteensä enintään 100 milj. euroa. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista (lainan ennakoinninen takaisinmaksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla) johtuvaa luoton myöntämistä,
5. antaa kaupunginjohtajalle valtuuden hyväksyä vuoden 2025 aikana korko- ja valuuttariskeiltä suojautumistoimenpiteitä 200 milj. euron rajaan asti. Valtuutuksen enimmäismäärään ei sisällytetä olemassa olevien johdannaisopimusten muokkaustoimenpiteitä, siltä osin kuin muokkaustoimenpide ei kasvata johdannaisopimusten kohteena olevaa pääomaa,
6. edellyttää, että vuoden aikana mahdollisesti esitettävien talousarviomuutosten valmistelussa tutkitaan ensisijaisesti mahdollisuudet kattaa ylitykset kaupungin talousarvion sisältä vuosikatetta heikentämättä silloin, kun tämä on mahdollista aiheuttamatta kohtuutonta haittaa muille toiminnoille,
7. hyväksyä strategian mitattavan tavoitteen muutos muodosta ”Lahti on hiilineutraali 2025” muotoon ”Lahti on hiilineutraali”,
8. hyväksyä Lahden kaupungin vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025—

2027 taloussuunnitelman."

Lisäksi kaupunginhallitus päättää oikeuttaa talouspalvelut tekemään teknisluonteisia korjauksia ja täydennyksiä valtuuston käsittelyyn menevään talousarviokirjaan.

Perusteluosa

Kaupunginjohtaja julkaisi talousarvioesityksensä 11.10.2024 (liite). Talousarvioesityksen vaikutusten arvioinnit ovat oheismateriaalina.

Vuoden 2025 talousarvio perustuu voimassa olevaan kaupunkistrategiaan ja sitä toteutetaan viidellä kärkihankkeella: Johtava ympäristökaupunki Lahti, Osaava Lahti, Elävä Lahti, Hyvinvoiva Lahti ja Houkutteleva työyhteisö Lahti.

Talousarvion 2025 tunnusluvut:

Talousarvion 2025 toimintakate on -392,3 milj. euroa, vuosikate -4,4 milj. euroa ja tilikauden tulos -61,0 milj. euroa. Tilikauden alijäämäksi on arvioitu 61,0 milj. euroa. Taseeseen kertynyt ylijäämä on 156,6 milj. euroa. Investointien bruttomenot ovat 68,0 milj. euroa ja toiminnan ja investointien rahavirta -68,1 milj. euroa. Henkilötyövuosiarvio on 3 462 henkilötyövuotta.

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio etenee kaupunginvaltuuston käsittelyyn ja päätettäväksi.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: ote talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, tarkastustoimi, palvelualueet ja taseyksiköt